

Poslání a činnost Odborné komise pro důchodovou reformu

Martin Potůček
Odborná komise pro důchodovou reformu

www.duchodova-komise.cz

Univerzita Karlova

www.martinpotucek.cz

Přednáška na zasedání
Rady vlády pro seniory a stárnutí populace
Praha, MPSV 24. 11. 2016

Činnost Odborné komise pro důchodovou reformu

Jsme transparentní: vše o naší činnosti najdete na našich webových stránkách www.duchodova-komise.cz

- ❖ Složení a kritéria činnosti komise (OK)
- ❖ Co OK navrhla vládě
- ❖ Na čem a jak OK pracuje
- ❖ Česká důchodová reforma - cestovní mapa

Složení a kritéria činnosti Odborné komise

Složení:

- ▶ 7 politiků (po jednom ze všech politických stran zastoupených v Poslanecké sněmovně P ČR)
- ▶ 10 expertů (demografové, sociologové a ekonomové)
- ▶ 4 zástupci sociálních partnerů (2 zástupci zaměstnavatelů a 2 odboráři)
- ▶ 7 zástupců zájmových sdružení a profesních organizací
- ▶ 20 zástupců veřejné správy a veřejných institucí
- ▶ Další přizvaní odborníci

Kritéria činnosti:

- ▶ Důstojný příjem důchodců
- ▶ Posílení principu zásluhovosti
- ▶ Narovnání transferů mezi občany, rodinami a státem
- ▶ Dlouhodobě stabilní uspořádání a finanční udržitelnost důchodového systému

Šest cílů Odborné komise pro důchodovou reformu

- ▶ **Cíl č. 1:** Navrhnout konkrétní mechanismus, pomocí kterého bude prováděno pravidelné hodnocení nastavení důchodového věku.
- ▶ **Cíl č. 2:** Navrhnout takovou podobu valorizačního mechanismu, který zajistí úměrnou a důstojnou výši důchodu po celou dobu jeho výplaty.
- ▶ **Cíl č. 3:** Navrhnout konkrétní způsob ukončení systému důchodového spoření.
- ▶ **Cíl č. 4:** Navrhnout takové nastavení parametrů systému, při kterém dojde k posílení principu zásluhovosti bez negativního dopadu na ochranu před chudobou u populace důchodců.
- ▶ **Cíl č. 5:** Navrhnout změny parametrů doplňkových důchodových systémů, zejména pak poskytované státní podpory s cílem motivovat k vytváření dlouhodobých úspor na stáří a k využití pro výplatu pravidelné penze a s ohledem na možnosti jednotlivých typů rodin a domácností.
- ▶ **Cíl č. 6:** Navrhnout takovou podobu transferů mezi občany, rodinami a státem zprostředkovaných důchodovým systémem, která zajistí vyvážené a všeobecně akceptované postavení všech typů domácností.

Návrhy Odborné komise pro důchodovou reformu

Schválené vládou a promítnuté do přijatých zákonů:

Druhý pilíř:

- ▶ Návrh způsobu ukončení systému důchodového spoření

Třetí pilíř:

- ▶ Rozšíření osvobození od daně z příjmů i na výplaty penzí prováděné po dobu nejméně 10 let
- ▶ Snížení minimálního věku pro účast z 18 na 0 let
- ▶ Zvýšení limitu pro kolektivní investování do standardních fondů z 35 na 40% (nakonec zvýšeno na 60%) a do speciálních fondů z 5 na 10% (nakonec zvýšeno na 20%) z hodnoty majetku v účastnickém fondu.
- ▶ Změnit povinnost ČNB odejmout povolení z důvodu neplnění stávajících zákonných požadavků na uvážení dohledového orgánu při posouzení individuální situace účastnického fondu.

Schválené vládou, v současné době v legislativním procesu:

První pilíř:

- ▶ Návrh revizního systému nastavení hranice důchodového věku

Návrhy Odborné komise pro důchodovou reformu

Projednávané na úrovni vlády:

První pilíř:

- Diferenciace sazeb pojistných odvodů pro rodiny s dětmi

Schválené Odbornou komisí, projednávání přerušeno na úrovni MPSV ČR:

První pilíř

- Sdílení vyměřovacích základů manželů pro uplatnění důchodových nároků

Navržené pracovními týmy, neschválené plénem Odborné komise:

První pilíř

- Snížení spodní hranice měsíčního příspěvku pro nárok na státní podporu z 300 na 100 Kč pro osoby do 26 let.
- Stanovení indexu růstu cen, od něhož se odvíjí minimální valorizace procentní výměry důchodů, podle vyššího z obou indexů: indexu spotřebitelských cen (životních nákladů) domácností a indexu spotřebitelských cen (životních nákladů) domácností důchodců.
- Stanovení minimální valorizace průměrného starobního důchodu představující úhrn částky, o kterou se zvýší základní výměra důchodu, a částky, o kterou se zvýší procentní výměra důchodu, ve výši součtu stanoveného růstu cen a jedné poloviny růstu reálné mzdy.

Otázky politikům...

Jsou reformy DS nutné? Zdá se, že existuje široká politická shoda, že ano: důchodový systém neodpovídá ani nárokům současnosti, ani nárokům předvídatelné budoucnosti. **Ale jaké reformy???**

- ▶ *Má první průběžný důchodový pilíř zohledňovat neplacenou péči o děti jako zásadní přínos pro jeho dlouhodobou udržitelnost?*
- ▶ *Jsme připraveni upravovat parametry důchodového systému (např. valorizaci, náhradní doby, potřebnou dobu pojištění)? Pokud ano, kterých, proč a jak?*
- ▶ *Chceme kromě parametrických úprav důchodového systému připravovat i jeho zásadnější strukturální reformy?*
- ▶ *Jsme připraveni měnit postavení pojistných a nepojistných dávek v sociálním systému? Pokud ano, kterých, proč a jak?*
- ▶ *Chceme simultánně reformovat daňový a důchodový systém tak, abychom zajistili důchodovému systému dostatečný příjem a zároveň podpořili hospodářský růst?*
- ▶ *Jsme připraveni zvyšovat podíl výdajů na důchodový systém na HDP?*
- ▶ *Podpoříme zavedení veřejně spravované 'prémiové penze'?*

Výzvy budoucnosti

- ▶ Směřovat od systému povinného sociálního pojištění k systému sociálního zabezpečení?
- ▶ Hledat zdroje financování důchodového systému ve výnosech z „ostatních“ daní?
- ▶ „Zrovnoprávnit“ rodiče vychovávající děti (jakožto budoucí plátce do průběžně financovaného 1. pilíře) s ostatními občany:
  - ▶ v důchodovém systému?
  - ▶ v daňovém systému?
  - ▶ v systému státní sociální podpory (například znovuzavedením dětských přídavků všem rodinám s nezaopatřenými dětmi)?
  - ▶ v účelné kombinaci předchozích forem podpory?
- ▶ Zapojit do financování důchodového systému více zaměstnavatele - tak, jak je to v západní Evropě běžné?
- ▶ Učit se rozhodovat konsensuálně, strategicky, v perspektivě desetiletí...

Prameny

Potůček, M. Czech Social Reform after 1989 - Concepts and Reality. In: International Social Security Review, 2001, roč. 54, č. 2-3, pp. 81-106.

Potůček, M. a kol. Veřejná politika. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016.
(Publikace zahrnuje tři případové studie rozebírající proces české důchodové reformy.)

Potůček, M. - Rudolfová, V. Czech Pension Reform: How to Reconcile Equivalence with Fiscal Discipline. Central European Journal of Public Policy, 2015, roč. 9, č. 1, pp. 170 - 195.

Potůček, M. - Rudolfová, V. Důchodová reforma: návod, jak smířit ekvivalenci s fiskální disciplínou. Fórum sociální politiky, 2016, roč. 10, č. 5, s. 2-6.

Potůček, M. - Rudolfová, V. Odborníci versus politici: jak se připravovala česká důchodová reforma. Fórum sociální politiky, 2016, roč. 10, č. 4, s. 14-18.

Potůček, M. - Rudolfová, V. Rivalry of Advocacy Coalitions in the Czech Pension Reform. The NISPAcee Journal of Public Administration and Policy, 2016, roč. IX, č. 1, pp. 117 - 134.

Děkuji za pozornost - a těším se na diskusi!

MĚL JSEM NEVESELE DĚTSTVÍ. ČASTO ANI NA PŘÍPOJENÍ K INTERNETU NEBYLO.